

El Öpmenin, Eli başa koymanın ve Bir Kişiyi Karşı Eğilmenin Hükümü

Allâme Şeyh İmâm Abdulaziz b. Bâz rahimehullah'a soruldu:

Soru: Sâlih bir kişinin elini öpmenin ve onun için eğilmenin hükümü nedir?

Cevap: İlim ehlinin cumhûru –özellikle âdet hâline getirildiğinde- el öpmenin kerâhati görüşündedirler. Ancak bunun bazen, bazı karşılaşmalar esnâsında yapılmasında bir sakınca yoktur. Bu durumlarda sâlih bir kişinin, sâlih bir yöneticinin, babanın ve benzerlerinin ellerinin öpülmesinde mahzûr yoktur. Ancak devamlı âdet edinilmesi mekruhtur. İlim ehlinen bazıları her karşılaşmada devamlı bir âdet hâline getirildiğinde bunun haram olduğu görüşündedirler. Ancak bazen yapılmasında herhangi bir sakınca yoktur.

El üzerine, alını koyarak secde yapmaya gelince bu secde haramdır. İlim ehlinen bir kısmı bunu küçük secde olarak isimlendirmiştir. Bir insanın elinin üzerine alını koymak sûretiyle el üzerine secde etmek câiz değildir. Ancak –âdet hâline getirmeksizin nâdir veya az sayıda- sadece ağız ile eli öpmekte bir beis yoktur. Çünkü sahâbîlerden bazısının Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in elini ve ayağını öptükleri vârid olmuştur. [Ebû Dâvûd (2647); İbn Mâce (3705)] Az olduğu zaman bu hususta genişlik vardır, devamlı âdet edinildiğinde ise mekrûh veya haramdır.

Rukû yapan gibi eğilmeye gelince bu câiz değildir. Çünkü rukû ibâdettir ve bu sûrette eğilmek câiz değildir. Ancak eğilmesi ta'zîm etmek için değilse; mesela uzun boylu birinin selamlamak ve tokalaşmak için kısa boyluya veya oturan kişiye eğilmesi gibi ta'zîm için değil de selamlamak için olduğunda bir beis yoktur. Ancak ta'zîm için olduğunda câiz değildir. Bunu yaparak onu ta'zîm etmeyi kasdettiğinde bunun bir şirk türü olmasından korkulur. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den şöyle vârid olmuştur. Ona şöyle soruldu: Ya Rasûlallah! Kişi biriyle karşılaştığında onun için eğilir mi? 'Hayır!' buyurdu. Peki, ona sarılıp öpebilir mi? denildi. 'Hayır!' buyurdu. Peki, elini tutup tokalaşabilir mi? denildi. 'Evet!' buyurdu. Her ne kadar bu hadîs isnâdı i'tibariyle zayıf olsa da kendisiyle amel edilmelidir. Çünkü bu ma'nâyı delâlet eden şâhidler çoktur. Yine, insanlar için eğilmenin ve rukûnun câiz olmadığına delâlet eden deliller de çoktur.

Özetle, ne kral ne de krallardan başkası için eğilmek ebediyen câiz değildir. Ancak ta'zîm için değil de boyu kısa olduğu veya oturuyor olduğu için selam vermek üzere bir kişiye eğilmekte beis yoktur.

Fetâvâ Nûrun ale'd-Darb 1/492 Derleyenler: Prof. Dr. Abdullah et-Tayyâr ve Muhammed el-Musâ